

21.5.2021

LSSAVI/8093/2021

Basservice, rättsskydd och tillstånd
Social- och hälsovårdsenheten

**BESLUT ENLIGT 58 d § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER
INOM KOMMUNERNA I MELLERSTA ÖSTERBOTTENS SJUKVÅRDSDISTRIKT
(FÖRUTOM REISJÄRVI)**

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion som det nya coronaviruset orsakade.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Föreläggande med stöd av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar

Regionförvaltningsverket förpliktar med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar samtliga i 58 d § 5 momentet avsedda aktörer inom kommunernas områden i

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND

Postadress: PB 5, 13035 AVI. Besöksadress: Wolffskavägen 35, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Kontoret i Jyväskylä
Hannikaisenkatu 47

Kontoret i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (med undantag för Reisjärvi) att ordna användningen av sådana utrymmen som avses i 3 momentet och som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse på så sätt att kunderna och deltagarna i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika sådan närkontakt med varandra som avses i 4 momentet.

I motiveringen till detta beslut finns definierat de aktörer som avses i 58 d § 5 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar, de i 3 momentet avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse och närkontakten som avses i 4 momentet.

Föreläggandet är i kraft under tiden 22.5 - 4.6.2021.

Motivering

Centrala bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

Genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021) har till lagen om smittsamma sjukdomar bland annat temporärt lagts till paragraferna 58 c–58 h och 59 a – 59 e §. Ovan nämnda temporära paragrafer är i kraft till och med den 30 juni 2021.

I 58 c § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att en i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,

2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta och

3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

I paragrafens 2 moment bestäms det att en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glesst som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

I paragrafens 3 moment föreskrivs om de aktörer som omfattas av skyldigheterna som förskrivs i paragraf 58 c. Enligt 4-5 momentet i paragrafen gäller skyldigheterna som föreskrivs i 1 momentet dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet och de får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 7 momentet i den aktuella paragrafen får närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 8 § 3 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ska regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar de administrativa beslut som föreskrivs i lagen om smittsamma sjukdomar och utnyttjar sakkunskapen som finns hos samkommunen för sjukvårdsdistriktet, specialupptagningsområdet och Institutet för hälsa och välfärd.

I 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 momentet uppfylls är nödvändigt, kan regionförvaltningsverket meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som nämns i 5 momentet, enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ska ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto kan undvika i 4 momentet avsedd

närkontakt med varandra. En ytterligare förutsättning för regionförvaltningsverkets beslut är att åtgärderna är nödvändiga i flera kommuners områden. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse samt närkontakt. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Enligt 2 momentet i den aktuella paragrafen kan ett beslut enligt 1 momentet fattas om incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare och det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

I 3 momentet i den aktuella paragrafen föreskrivs att i 1 momentet avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare, 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt och 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Enligt 4 momentet i den aktuella paragrafen avses med närkontakt att människor 1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter eller 2) har fysisk kontakt med varandra.

Enligt 5 momentet i paragrafen förpliktar ett beslut som avses i 1 momentet följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och

förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Enligt 58 d § 6-7 momenten i lagen om smittsamma sjukdomar tillämpas ett beslut som avses i 1 momentet dock inte på läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet. Ett beslut som avses i 1 momentet får inte heller hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 8 momentet i den aktuella paragrafen får ett beslut som avses i 1 momentet fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i paragrafen inte längre uppfylls.

Enligt **58 h § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar** ska, om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket har fattat ett beslut som avses i 58 d § 1 momentet, den aktör som disponerar över utrymmen avsedda för kunder eller deltagare och den aktör som använder utrymmena i sin verksamhet utarbeta en skriftlig plan för hur aktören fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställts i beslutet. Enligt 3 momentet i den aktuella paragrafen ska planen på begäran visas för kommunen och regionförvaltningsverket. Planen, med undantag för personuppgifter som ingår i den, ska hållas framlagd i utrymmet för kunderna och dem som deltar i verksamheten. I paragrafens 4 moment anges det att närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av den plan som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt **59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar** övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d och 58 g § samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen

och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Förarbetet till lagen

Enligt specialmotiveringarna i regeringens proposition (245/2020) gällande 58 d § bestäms basen för regionförvaltningsverkets och kommunens prövning enligt THL:s data och anvisningar med beaktande av den noggrannare områdesbild sjukvårdsdistriktet skapar och andra regionala åtgärder. Besluten ska motiveras med regionala behov, och de ska innehålla en helhetsbedömning av åtgärdernas epidemiologiska och samhällliga konsekvenser. Enligt propositionen är syftet utöver att hindra spridningen av coronavirussmitta att ur näringsidkarens perspektiv iaktta den förvaltningsrättsliga principen om minsta olägenhet, och de metoder som medför fler skyldigheter för näringsidkarna ska komma i sista hand.

Riksdagens social- och hälsovårdsutskott har i sitt betänkande med anledning av propositionen (ShUB 1/2021 rd) betonat att de föreslagna åtgärderna ska genomföras stegvis beroende av sjukdomsläget och att begränsningarna ska utvidgas om till exempel de grundläggande begränsningarna enligt den föreslagna 58 c § visar sig vara otillräckliga.

Riksomfattande styrning och det epidemiologiska läget

Statsrådet har i sitt principbeslut den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). Enligt planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Statsrådets principbeslut 23.10.2020 om rekommendationer i anslutning till genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2020/192) innehåller nationella och regionala rekommendationer som stöder de regionala åtgärderna för att förhindra spridning av

epidemin och som bidrar till att begränsa epidemin så snabbt som möjligt. I principbeslutet anges det att epidemin med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar bekämpas i första hand genom lokala och regionala åtgärder. Rekommendationerna i principbeslutet baserar sig på de riktlinjer som regeringen fastställde den 15 oktober, och de tar hänsyn till den epidemiologiska lägesbedömningen.

Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom 29.12.2020 sänt kommunerna, sjukvårdsdistrikten och övriga samkommuner ett brev om uppdatering av handlingsplanen för hybridstrategin (VN/28827/2020). I brevet konstateras det att ministeriet i enlighet med Statsrådets principbeslut 22.12.2020 har uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. I brevet konstateras det att handlingsplanen innehåller en redogörelse för beskrivningar som karaktäriserar tre epidemifaser. Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Vissa detaljer i beskrivningarna av de olika epidemifaserna har preciserats på basis av erfarenheterna hösten 2020.

I social- och hälsovårdsministeriets brev 28.1.2021 Begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021) konstateras det att eftersom SARS-COV-2 virusvarianten utgör ett allvarligt nytt hot har handlingsplanen för hybridstrategin kompletterats den 26 januari 2021. Statsrådet har förordat kompletteringen genom sitt principbeslut (STM/12/2021). Kompletteringen av handlingsplanen beskriver hur två olika situationer (nivå 2-3) där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer. Handlingsplanens nivåer är följande:

1. nuvarande restriktionsnivå upprätthålls och alla åtgärder som finns att tillgå för samhällsspridningsfasen införs i områden med samhällsspridning
2. styrning av tidsbegränsat och fullskaligt införande av åtgärder för samhällsspridningsfasen
3. undantagstillstånd utlyses och begränsningar av den fria rörligheten införs.

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om övergång till nivå två i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin. Enligt statsrådets principbeslut 6.5.2021 fattade social- och

hälsovårdsministeriet 10.5.2021 ett beslut om att man i bekämpningen av coronaepidemin ska frångå de riksomfattande åtgärdsnivåerna.

Den 22 februari 2021 trädde ändringen (147/2021) av lagen om smittsamma sjukdomar i kraft. Till lagen fogades då nya temporära befogenheter för att hindra spridningen av epidemin. De temporära befogenheterna är i kraft till och med den 30 juni 2021. Med anledning av lagändringen har social- och hälsovårdsministeriet den 25 februari 2021 uppdaterat del 3 i handlingsplanen och som bilaga till den ministeriernas tidigare åtgärdsrekommendationer för epidemins olika faser, som gavs den 23 oktober 2020. Social- och hälsovårdsministeriet har med ett brev 25.2.2021 (VN/4947/2021) gett denna uppdatering för kännedom. I uppdateringen rekommenderas det att i epidemins accelerationsfas enligt hybridstrategin och då tillämpningströskeln enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar överskrids och då förutsättningarna uppfylls ska även användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse genom beslut förpliktas att ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra.

Social- och hälsovårdsministeriet har med sitt brev 10.5.2021 (VN/12820/2021) styrt de behöriga myndigheterna till att använda rekommendationer och restriktioner som grundar sig på epidemifaserna i hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar som en del av åtgärdshelheten att det i områden i accelerations- och samhällspridningsfasen fattas beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om uppställande av villkor för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare, när de förutsättningar som avses i bestämmelsen uppfylls.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport 20.5.2021 om uppföljningen av hybridstrategin har coronavirusepidemin ännu inte gett med sig och smittfallen kan börja öka på nytt. Under vecka 19 har epidemiläget i Finland försämrats i några områden, och lokalt mycket snabbt. Trots detta rapporterades det cirka 70 procent färre sjukdomsfall än under vecka 10 i mars då antalet smittfall var som högst. Under de senaste fyra veckorna har smittfallen minskat långsammare, och under vecka 18 stannade den positiva utvecklingen upp. Därför är det vid sidan av vaccinationerna som framskrider snabbt fortfarande skäl att fortsätta med alla de effektiva metoder som förhindrar att epidemin sprids. På det sättet skapar man bättre förutsättningar för att kunna öppna samhället under sommaren. Coronavaccineringarna har framskridit bra i hela landet. I hela landet

har nu 90 procent av befolkningen över 70 år fått sin första vaccindos, och 46 procent av befolkningen över 16 år. Alla de över 16 år som vill vaccinera sig bedöms ha fått sin första vaccindos vid utgången av juli. Vaccinerna ger ett bra skydd mot coronavirussjukdomen och dess allvarliga sjukdomsformer. De eliminerar dock inte helt och hållet risken för att smittas eller sprida smitta. Viruset förekommer hos befolkningen överallt i Finland. Det är därför viktigt att även de som fått sin första vaccindos eller båda vaccindoserna fortsätter hålla avstånd, använda munskydd, tvätta händerna och iaktta de övriga anvisningarna och rekommendationerna för att förhindra virusspridningen. Vecka 19 (perioden 10.5–16.5) anmäldes ungefär 1400 nya coronafall till registret över smittsamma sjukdomar, vilket är under 100 fall färre än veckan innan. Incidensen av nya fall vecka 19 var 25 fall per 100 000 invånare, medan siffran veckan innan var 27. Av de nya smittorna konstaterades cirka 40 % hos personer som var i karantän då smittan diagnostiserades. Under de senaste två veckorna har det rapporterats nästan 2 900 nya fall, vilket är knappt 100 fall färre än under de två veckorna före det. Incidensen var 52 per 100 000 invånare, jämfört med 54 under de två föregående veckorna. Det uppskattade reproduktionstalet är detsamma som förra veckan, nämligen 0,8–1,0 (sannolikhetsintervallet 90 %). Reproduktionstalet var under 1,0 under hela april. Under vecka 19 togs det cirka 111 000 test, vilket är lite mindre än veckan innan. Andelen positiva testresultat av coronavirustesten var på samma nivå som tidigare, det vill säga cirka 1,3 %. Andelen är dock fortfarande liten, vilket betyder att man fortfarande upptäcker smittfall effektivt. Den belastning på sjukhusvården som covid-19 orsakar var högst före påsken i slutet av mars (veckorna 12 och 13). Under april minskade patientmängderna inom den specialiserade sjukvården och primärvården, men nu har de ökat igen jämfört med förra veckan. Behovet av intensivvård har hållits ungefär på samma nivå under de senaste veckorna. Enligt prognosen för den kommande veckan kommer antalet vårdperioder inom den specialiserade sjukvården och intensivvården att sjunka en aning i hela landet. Onsdagen den 19 maj fick 26 coronapatienter intensivvård, medan 40 vårdades på avdelningar inom primärvården och 82 på den specialiserade sjukvårdens vårdavdelningar. Sammanlagt 148 patienter fick sjukhusvård på grund av coronavirusinfektion. Sammanlagt 929 dödsfall till följd av covid-19 har rapporterats fram till den 19 maj 2021.

En del mutationer av viruset, virusvarianterna, avviker till sina egenskaper från den tidigare virusstammen. För närvarande cirkulerar flera olika coronavirusvarianter globalt. En del av dem sprids snabbare än tidigare varianter. För närvarande finns det dock inte tillräckligt med

klara bevis för att virusvarianterna som just nu cirkulerar i Finland skulle orsaka en allvarligare sjukdom än tidigare virusstammar. I synnerhet spridningen av den brittiska virusvarianten (B.1.1.7) ligger bakom accelerationen av epidemin i vissa delar av Finland. Virusvarianter identifieras genom sekvensering, det vill säga genom att fastställa hela eller en del av virusets arvs massa. Bland samtliga coronavirusfynd i Finland väljs varje vecka ett urval för sekvensering genom vilken man kan bedöma läget på olika håll i Finland. I sekvenseringen har man enligt THL i Finland fram till den 19 maj 2021 konstaterat totalt 6875 fall orsakade av virusstammar som märkbart modifierats, så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC), av vilka 5639 är av virustypen som har upptäckts i Storbritannien (vetenskapligt namn 20B/501Y.V1 eller B.1.1.7), 1194 av virustypen som har upptäckts i Sydafrika (vetenskapligt namn 20C/501Y.V2 eller B.1.351), 40 av den indiska virusvarianten (och dess fortsatta linjer) (vetenskapligt namn B.1.617) och 2 av den brasilianska virusvarianten (vetenskapligt namn P.1). Utöver ovan nämnda VOC-virusvarianter cirkulerar i Finland och på andra håll i världen även andra muterade virusstammar, där man ännu inte känner till mutationernas betydelse för virusets smittsamhet eller vaccinationsskyddet. Dessa kallas för så kallade coronavirusvarianter under övervakning (variant of interest, VOI). Man kan förebygga spridningen av virusvarianterna med samma metoder som smittan av coronaviruset som förekom tidigare.

Det epidemiologiska läget inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (förutom Reisjärvi) och erhållna sakkunnigbedömningar

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som getts i social- och hälsovårdsministeriets brev den 10 september 2020 inrättat regionala arbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänför sig till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region. Regionförvaltningsverket får regelbundet av Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts arbetsgrupp bedömningar av sjukvårdsdistriktets covid-19-läge och gruppens synpunkter på vilka regionala restriktioner som behövs för att stävja epidemin.

Enligt uppgifterna från Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt 18.5.2021 och 21.5.2021 har områdets covid-19-läge snabbt försämrats under de senaste veckorna. Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt har 11.5.2021 övergått från epidemins basnivå till accelerationsfasen och 16.5.2021 vidare till samhällsspridningsfasen. Under de senaste 7 dyggen har det inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt konstaterats sammanlagt 104 fall av coronavirussmitta (läget 17.5.2021). Incidensen under 14 dygn är 200/100 000 (läget 20.5.2021). Det har tagits rikligt med laboratorieprover, vilket har gjort laboratorieanalyseringen överbelastad. Av coronavirusproven är ca 2,9 % positiva. För närvarande har behovet av sjukhusvård inte ökat avsevärt, men smittspridningen inom familjekretsen från de unga till familjens äldre åldersgrupper ökar risken för att behovet av sjukhusvård ska öka. Tillgången på hälso- och sjukvårdspersonal har varit utmanande, vilket innebär att det finns en risk för att personalens frånvaro inte kan ersättas. Situationen har lett till att icke-brådskande funktioner har körts ner under några veckor.

För närvarande är coronafallen särskilt koncentrerade till barn och unga. Smittan sprider sig i familjekretsen, i hobbyer och i skolor. För närvarande konstateras 2/3 av smittfallen hos personer i karantän. Cirka 70 % av senaste tidens smittfall har kunnat spåras till individnivå och cirka 90 % av infektionerna kan kopplas till det utrymme eller den händelse som är smittkällan. 30 % av smittkällorna förblir alltså oklara på individnivå, vilket innebär att okända smittkällor förekommer. Under de senaste dagarna har det förekommit några smittfall i området där man inte kunnat spåra kedjan. Även om det från dessa ännu inte finns några bekräftade fortsatta smittor, har personer med symtom låtit testa sig, och man väntar nu på svar från dessa. En del av dessa infektioner har konstaterats hos kundserviceföretag, så det finns en risk för spridning. Spårningen försvåras också av den relativt snabba spridningen av smitta som konstaterats hos unga, från exponeringen till att symtom uppkommit har det gått 2–3 dygn. Samtidigt har provtagningen överbelastats trots tilläggsresurser. Även laboratoriets analystider har förlängts 1-2 dygn.

Den regionala covid-19-samarbetsgruppen för myndigheterna inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt har utfärdat flera rekommendationer för att förhindra smittspridning. Det rekommenderas inte att privata tillställningar med över 6 personer ordnas inomhus. Utomhus är rekommendationen för privata tillställningar högst 10 personer. Även utomhus bör man sörja för att hålla tillräckliga avstånd. Det rekommenderas att simhallar, badinrättningar och allmänna bastur

stängs. Ungdomslokaler, bibliotek och kommunernas gym och motsvarande verksamheter stängs. I sjukvårdsdistriktet har läroanstalterna på andra stadiet distansundervisning. Det har getts kommunspecifika rekommendationer om övergång till distansundervisning inom den grundläggande utbildningen.

Vecka 19 sände Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt sex positiva coronavirusprov för analys i syfte att kartlägga virusvarianter. Samma vecka visade resultaten av sekvenseringen av proven att det var fråga om den indiska varianten.

Slutsats

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att så som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra.

Statsrådet rekommenderar i sitt principbeslut 23.10.2020 att regionala begränsningsåtgärder och rekommendationer som grundar sig på förebyggandet av spridning av smittsamma sjukdomar samt annan informationsstyrning inriktas proaktivt och effektivt på det sätt som lagen förutsätter. De åtgärder som ska vidtas ska sättas i en ändamålsenlig ordning utgående från den regionala epidemiologiska situationen och de praktiska möjligheterna att genomföra åtgärderna. Besluten ska i enlighet med de regionala myndigheternas prövning basera sig på vad som är mest effektivt och proportionerligt utifrån den regionala epidemiologiska lägesbilden, den allmänna och regionala sakkunniginformationen om smittkällorna och smittrisken samt andra tillgängliga uppgifter.

En regionalt, lokalt och tidsmässigt inriktad, men omfattande och ömsesidigt stödjande användning av olika åtgärder skapar som helhet de bästa förutsättningarna för regionerna att bekämpa spridningen av epidemin. Exakta och tillfälliga åtgärder som i betydande grad begränsar verksamheten men är mer begränsade kan vara motiverade i situationer där epidemin snabbt försämras.

Med beaktande av det ovan nämnda och rekommendationerna som Institutet för hälsa och välfärd och sjukvårdsdistriktet har gett i egenskap av sakkunniga anser regionförvaltningsverket det nödvändigt att för att hindra att den smittsamma sjukdomen sprids meddela ett beslut enligt

58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (förutom Reisjärvi) och som ålägger samtliga aktörer som avses i 58 d § 5 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar att ordna användningen av de utrymmen som avses i paragrafens 3 moment och som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika i 4 momentet avsedd närkontakt med varandra.

Vid iakttagandet av föreläggandet enligt lagens 58 d § kan aktören fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

De i detta beslut avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är följande:

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,
- 3) utrymmen som används för verksamhet som avses i 58 g 4 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar oberoende av antalet kunder eller deltagare verksamheten.

I det här beslutet avses med närkontakt att människor 1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter eller har 2) fysisk kontakt med varandra.

Beslutet förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,

- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Beslutet tillämpas inte på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privat- eller familjelivet. Beslutet får inte heller hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden

Aktörer som avses i det här beslutet ska dessutom beakta skyldigheten enligt 58 h § att utarbeta en skriftlig plan för hur den fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställs i beslutet. Om det inte är möjligt att ordna verksamheten i enlighet med det som förutsätts i det här beslutet kan kund- och deltagarutrymna inte användas.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands beslut som gäller inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (förutom Reisjärvi) baserar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av den regionala situationen, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och beaktat utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. En näringsidkare kan för att fullgöra skyldigheterna enligt beslutet till exempel vara tvungen att begränsa antalet kunder, vilket kan leda till inkomstförlust och försämra verksamhetens lönsamhet och därigenom också påverka sysselsättningen. Med det här beslutet begränsas verksamheten dock endast till den del det är nödvändigt tanke på att det epidemiologiska läget i distriktet är accelererande och osäkert.

Regionförvaltningsverkets beslut enligt 58 d § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan gälla för högst en månad. Om det epidemiologiska läget i regionen väsentligt förändras eller de föreskrivna kriterierna för beslutet inte längre uppfylls gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av det här begränsningsbeslutet.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (förutom Reisjärvi).

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar 1 §, 8 §, 58 d §, 58 h §, 59 a-c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar 1 § och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan detta beslut överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield, tfn 0295 018 587, laura.blafield@rfv.fi.

Överdirektör Marko Pukkinen

Regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield

BILAGOR

Förteckning över de kommuner där beslutet gäller

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland till och med 4.6.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida .

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

Miljö- och hälsoskyddets tillsynsenheter inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt som ombes informera kommunernas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar om beslutet

Polisinrättningen i Österbotten

Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt